

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 361/2024
26.03.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирољуба Томића, председника већа, Татјане Вуковић, Дубравке Дамјановић, Бојане Пауновић и Александра Степановића, чланова већа, са саветником Весном Веселиновић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела угрожавање сигурности из члана 138. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Горана Цветковића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Лесковцу К 41/2023 од 25.10.2023. године и Вишег суда у Лесковцу Кж1 275/23 од 20.12.2023. године, у седници већа одржаној 26.03.2024. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ, као основан, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Горана Цветковића, па се **ПРЕИНАЧУЈУ** правноснажне пресуде Основног суда у Лесковцу К 41/2023 од 25.10.2023. године и Вишег суда у Лесковцу Кж1 275/23 од 20.12.2023. године, тако што се према окривљеном АА, са личним подацима као у списима предмета, на основу члана 422. тачка 2) ЗКП,

ОДБИЈА ОПТУЖБА

Да је:

дана 14.12.2021. године око 9,45 у Лесковцу, у улици ... број .., угрозио сигурност оштећене ББ из ..., при чему је могао да схвати значај свог дела и могао да управља својим поступцима на тај начин што је у Основном суду у Лесковцу, у судници број .., на главној расправи у предмету 24П 309/21, оштећеној ББ упутио претње „Иштутираћу те“, иако је био свестан свог дела, хтео његово извршење и био свестан да је његово дело забрањено,

- чиме би извршио кривично дело угрожавање сигурности из члана 138. став 1. КЗ.

Трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда.

На основу члана 258. став 2. ЗКП, оштећена ББ се ради остваривања имовинскоправног захтева упућује на парнични поступак.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу К 41/2023 од 25.10.2023. године, окривљени АА, оглашен је кривим због кривичног дела угрожавања сигурности из члана 138. став 1. КЗ и осуђен на новчану казну у одређеном износу од 30.000,00 динара, коју је дужан да плати у року од 15 дана по правноснажности пресуде, те је одређено да ће суд, уколико окривљени не плати новчану казну у наведеном року, исту заменити казном затвора, тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора. Одлучено је о трошковима кривичног поступка и имовинскоправном захтеву, како је то ближе опредељено у изреци пресуде.

Пресудом Вишег суда у Лесковцу Кж1 275/23 од 20.12.2023. године, одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА, а првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА, адвокат Горан Цветковић, због повреда закона из члана 485. став 1. тачка 1) у вези члана 16 и 83. став 1. ЗКП и члана 485 став 1. тачка 1) ЗКП у вези члана 60. став 1. КЗ и члана 4. став 1. ЗКП, са предлогом да Врховни суд захтев за заштиту законитости усвоји и побијане пресуде укине, а списе предмета врати првостепеном суду на поновно одлучивање.

Врховни суд је примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног доставио Врховном јавном тужиоцу, у складу са одредбом члана 488. став 1. КЗ и у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗПП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА је основан.

Основано се захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА указује да је доношењем побијаних правноснажних пресуда, којима је окривљени оглашен кривим због кривичног дела угрожавања сигурности из члана 138. став 1. КЗ, повређен закон из члана 4. став 1. ЗКП и тиме учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, јер је повређено начело „ne bis in idem“.

Одредбом члана 4. став 1. Протокола број 7 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода прописано је да се никоме не сме поново судити, нити се може поново казнити у кривичном поступку у надлежности исте државе за дело због кога је већ био правноснажно ослобођен или осуђен у складу са законом и кривичним поступком те државе.

Одредбом члана 34. став 4. Устава Републике Србије прописано је да нико не може бити гођен ни кажњен за кривично дело за које је правноснажном пресудом ослобођен или осуђен или за које је оптужба правноснажно одбијена или поступак правноснажно обустављен, нити судска одлука може бити измењена на штету окривљеног у поступку по ванредном правном леку, а којим забранама подлеже и вођење поступка за неко друго кажњиво дело.

Одредбом члана 4. став 1. ЗКП прописана је забрана поновног суђења у истој ствари, односно забрана гођења лица за кривично дело за које је одлуком суда правноснажно ослобођен или осуђен или за које је оптужба правноснажно одбијена или је поступак правноснажно обустављен.

Из цитираних одредби јасно произилази да је забрањено кривично гоњење или суђење за кажњиво дело, уколико оно произилази из истих чињеница или чињеница које су у битном исте, а које су предмет дела које је већ правноснажно пресуђено.

Европски суд за људска права је кроз одлуку Великог већа у предмету *Zolotukhin v. Russia* од 10.02.2009. године (број представке 14939/03) стао на становиште да су чињенице једини критеријум за оцену истоветности дела и да је метод примене чињеница као критеријума, у односу на метод правне квалификације, сигурнији за појединца, а и у пресудама Марести против Хрватске од 25.06.2009. године (број представке 55759/07) и Муслија против Босне и Херцеговине од 14.01.2014. године (број представке 32042/11), је примењиван чињенично утемељени приступ за разлику од приступа утемељеног на идентитету правних квалификација дела или идентитету заштићених добара.

Из списка предмета произилази да је окривљени АА правноснажном пресудом Основног суда у Лесковцу К 4/2022 од 21.03.2022. године, оглашен кривим због тога што је: „ Дана 14.12.2021. године око 9,45 часова у Лесковцу, у улици ... број .., увредио приватног тужиоца ББ при чему је могао да схвати значај свог дела и могао да управља својим поступцима, на тај начин што је у Основном суду у Лесковцу, у судници број .., на главној расправи у предмету 24П 309/21, приватном тужиоцу ББ упутио увредљиве речи „Ћубре једно, лажеш“, иако је био свестан свог дела, хтео његово извршење и био свестан да је његово дело забрањено“ чиме је извршио кривично дело увреда из члана 170. став 1. КЗ, због којег је осуђен на новчану казну у одређеном износу од 20.000,00 динара, коју је дужан да плати у року од 15 дана по правноснажности пресуде, те је одређено да ће суд, уколико окривљени не плати новчану казну у наведеном року, исту заменити казном затвора, тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора.

Из описа радње кривичног дела угрожавање сигурности из члана 138. став 1. КЗ, које је окривљеном АА оптужбом стављено на терет, датог у чињеничном опису дела у изреци побијане првостепене пресуде, којом је окривљени оглашен кривим за наведено дело, произилази да је окривљени: „Дана 14.12.2021. године, око 9,45 часова у Лесковцу, у улици ... број .., угрозио сигурност оштећене ББ, при чему је могао да схвати значај свог дела, и могао да управља својим поступцима, на тај начин што је у Основном суду у Лесковцу, у судници број .., на главној расправи у предмету 24П 309/21, оштећеној ББ упутио претњу: „Иштутираћу те“ иако је био свестан свог дела, хтео његово извршење и био свестан да је његово дело забрањено“.

Из наведеног произилази да се чињенични опис кривичног дела угрожавања сигурности из члана 138. став 1. КЗ, односи на истог окривљеног, АА и исти животни догађај, који се одиграо у истом временском и просторном оквиру, као и на радњу окривљеног која је предузета према истом лицу, односно оштећеној ББ, поводом чега су вођена два кривична поступка и то: кривични поступак у којем је правноснажном пресудом Основног суда у Лесковцу К 4/2022 од 21.03.2022. године, окривљени АА оглашен кривим и осуђен због кривичног дела увреда из члана 170. став 1. КЗ, а након тога и кривични поступак који је окончан доношењем побијане правноснажне пресуде истог суда, којом је окривљени оглашен кривим и осуђен због кривичног дела угрожавања сигурности из члана 138. став 1. КЗ.

Имајући у виду да се чињенични опис кривичног дела увреда из члана 170. став 1. КЗ односи на истог окривљеног, на исти животни догађај који се одиграо у исто време и на истом месту и са инкриминисаном радњом предузетом истом приликом као

у предметном кривичном поступку, а које радње чине јединствену и нераскидиву целину, то је, по оцени овог суда, у конкретном случају правноснажно окончање кривичног поступка против окривљеног пресудом Основног суда у Лесковцу К 4/2022 од 21.03.2022. године, представљало трајну сметњу за његово кривично гођење због кривичног дела угрожавања сигурности из члана 138. став 1. КЗ, јер је реч о правноснажно пресуђеној ствари, о чему су и првостепени и другостепени суд имали сазнања.

Стога је, по налажењу овога суда, погрешан закључак нижестепених судова да се у конкретном случају не ради о правноснажно пресуђеној ствари.

Сходно наведеном, нижестепени судови су били дужни да правилном применом закона, према окривљеном АА на основу члана 422. тачка 2) ЗКП, одбију оптужбу због кривичног дела угрожавања сигурности из члана 138. став 1. КЗ, па су поступајући супротно томе, побијаним правноснажним пресудама на штету окривљеног учинили битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, односно повреду начела „ne bis in idem“, прописану чланом 4. ЗКП, а на шта се основано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Горана Цветковића.

Из изнетих разлога, Врховни суд је усвојио, као основан, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА и на основу члана 492. став 1. тачка 2) ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде, тако што је отклањајући учињену повреду закона, применом члана 422. тачка 2) ЗКП, према окривљеном АА одбио оптужбу да је извршио кривично дело угрожавања сигурности из члана 138. став 1. КЗ.

Како је Врховни суд према окривљеном на основу члана 422. тачка 2) ЗКП, одбио оптужбу, то је у смислу одредбе члана 265. став 1. ЗКП, одлучио о трошковима кривичног поступка, а на основу члана 258. став 2. ЗКП, оштећену ББ упутио да имовинскоправни захтев може остварити у парничном поступку.

Из изнетих разлога, Врховни суд је на основу члана 492. став 1. тачка 2) ЗКП, донео одлуку као у изреци ове пресуде.

**Записничар – саветник
Весна Веселиновић,с.р.**

**Председник већа – судија
Мирољуб Томић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић